

INFORMACIJA

o zaključivanju

Memoranduma o razumijevanju

između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu o žalbenim mehanizmima koji se tiču aktivnosti koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori, na osnovu „Sporazuma između Crne Gore i Evroske unije o opertivnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori“

Saradnja sa Evropskom agencjom za graničnu i obalsku stražu (Frontex) realizuje se na osnovu Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori, potpisanog 16. maja 2023. godine u Briselu.

Sporazumom između Crne Gore i Evropske unije o radnjama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori utvrđuje se okvir za saradnju između agencije i njenih timova s jedne strane i nadležnih tijela Crne Gore s druge strane. Sporazumom su obuhvaćeni opseg operacija, građanska i krivična odgovornost, pitanje privilegija i imuniteta članova tima, zadaci i nadležnost timova kao i usklađenost sa temeljnim pravima.

Memorandum o razumijevanju o mehanizmima žalbe zaključuje se na osnovu pomenutog sporazuma sa ciljem uspostavljanja saradnje u slučajevima mogućeg kršenja osnovnih prava tokom aktivnosti koje se sprovode na osnovu Sporazuma.

Svrha ovog Memoranduma o razumijevanju je da omogući što bolje funkcionisanje i definisanje saradnje između dva koegzistirajuća žalbena mehanizma u okvirima njihovih mandata, kao i razmjenjivanje i korišćenje informacija koje se tiču navoda o kršenju osnovnih prava tokom sprovođenja operativnih aktivnosti Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori.

U skladu sa odredbama Memoranduma, obje strane su u obavezi da sprovode svoje žalbene mehanizme uspostavljene radi praćenja poštovanja osnovnih prava u oblastima rada u kojima Agencija djeluje.

Ovakav Memorandum je prethodno potpisan i sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda (Ombudsman), sa ciljem objedinjavanja žalbenih mehanizama.

Memorandum je usaglašen u direktnoj komunikaciji između predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i predstavnika Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu.

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

između

Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu

o žalbenim mehanizmima koji se tiču aktivnosti koje sprovodi
Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori, na osnovu
„Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi
Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori“

Imajući u vidu Uredbu o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži¹, posebno njen član 111,

Imajući u vidu Sporazum između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu (u daljem tekstu „Agencija“) u Crnoj Gori² (u daljem tekstu „Sporazum o statusu“), posebno član 8(5) istog,

Svjesni značaja saradnje između žalbenog mehanizma Agencije i dva postojeća mehanizma Crne Gore, odnosno Zaštitinika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, uključujući razmjenu informacija u slučajevima mogućeg kršenja osnovnih prava tokom aktivnosti koje se sprovode na osnovu Sporazuma o statusu.

Uzimajući u obzir da aktivnosti Agencije u Crnoj Gori moraju u potpunosti poštovati osnovna prava i međunarodno pravo. Agencija takođe treba da promoviše osnovna prava u svojim aktivnostima. Crna Gora je takođe potpisnica niza relevantnih instrumenata međunarodnog prava, koji se moraju poštovati.

Uzimajući u obzir da se Operativni plan (OPLAN) dogovoren između Crne Gore i Agencije, odnose na žalbene mehanizme Agencije i zemlje domaćina.

1. Učesnici

Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu „MUP“) Crne Gore, koje predstavlja Danilo Šaranović, ministar unutrašnjih poslova, sa Upravom policije koja djeluje kao ključni akter za potrebe ovog Memoranduma o razumijevanju.

Agencija, koju predstavlja izvršni direktor, Hans Leijtens, sa službenikom za osnovna prava - nezavisnim tijelom Agencije koje je, između ostalog, odgovorno za

¹ Uredba (EU) 2019/1896 od 13. novembra 2019. o Evropskoj agenciji za obalsku i graničnu stražu (OJ L 295, 14.11.2019, str. 1).

² Sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Croj Gori, (OJ L 140, 30.5.2023, p. 4).

postupanje po žalbama koje je Agencija primila - koji djeluje kao ključni akter za potrebe ovog Memoranduma o razumijevanju.

2. Svrha i obim

Svrha i obim ovog Memoranduma o razumijevanju (u daljem tekstu „MoR“) je da omogući saradnju između dva žalbena mehanizma u okvirima njihovih nadležnosti i razmjena informacija u vezi sa navodima o kršenju osnovnih prava tokom sprovođenja operativnih aktivnosti Agencije na teritoriji Crne Gore.

Koegzistencija dva mehanizma, Crne Gore i Agencije, zahtijeva dalju potrebu za koordinacijom i saradnjom zarad efikasne implementacije oba mehanizma.

3. Pozadina

U skladu sa članom 8(5) Sporazuma o statusu, svaki učesnik ima žalbeni mehanizam za rješavanje pritužbi o navodnom kršenju osnovnih prava koje su počinili njihovi službenici u vršenju svojih službenih funkcija u toku operativne aktivnosti koja se obavlja u skladu sa Sporazumom o statusu.

4. Posvećenost saradnji

Učesnici su obostrano prihvatili i dogovorili da:

1. Oba učesnika saraduju dobronamjerno, a odgovarajući žalbeni mehanizmi su efikasni, i koordiniraju svoje aktivnosti tokom obrade primljenih žalbi u vezi sa operativnim aktivnostima Agencije u Crnoj Gori, kako bi se omogućilo da se žalbe razmatraju u skladu sa pravilima definisanim zakonima koji su na snazi, poštujući princip poverljivosti, zaštite podataka i ne dovodeći u pitanje administrativne i pravne lijekove.
2. Odgovarajući mehanizmi moraju omogućiti efikasno postupanje po žalbama, uključujući i odgovarajuće praćenje ishoda. Žalbeni mehanizmi ne bi trebalo da dovode u pitanje administrativne i pravne lijekove i da budu preduslov za traženje takvih lijekova.
3. U cilju poštovanja gorenavedenih odredbi, oba učesnika koordiniraju svoje aktivnosti tokom obrade primljenih žalbi u vezi sa operativnim aktivnostima Agencije u Crnoj Gori.

5. Priroda saradnje

1. Svaki učesnik, u skladu sa svrhom ovog MoR, ima odgovornost da primijeni svoje žalbene mehanizme uspostavljene radi praćenja poštovanja osnovnih prava u operativnim oblastima u kojima Agencija sprovodi operativne aktivnosti.

2. Svaki učesnik se obavezuje da obrađuje žalbe podnijete na radnje, ili nepostupanje svojih službenika.

3. Žalbeni mehanizam Agencije će postupati po žalbama podnijetim u vezi sa navodnim kršenjem osnovnih prava od strane članova tima ili bilo kojeg drugog osoblja Fronteksa uključenih u operacije, kako je navedeno članom 2(14) Sporazuma o statusu, dok će žalbeni mehanizam Crne Gore postupati po žalbama koje se tiču kršenja osnovnih prava od strane službenika ili osoblja Crne Gore koji učestvuju u operativnim aktivnostima Agencije.

6. Razmjena i korišćenje informacija

1. U slučajevima operativnih aktivnosti koje učesnici zajedno sprovode, ukoliko jedan od učesnika primi žalbu koja nije u njegovoj nadležnosti, a po kojoj drugi učesnik treba da postupa, to treba da pošalje potpunu informaciju žalbenom mehanizmu drugog nadležnog učesnika.

2. U slučaju žalbe u vezi sa navodnim kršenjem osnovnih prava, a koja se tiče člana tima Agencije i/ili službenika ili člana osoblja Crne Gore, svaki ključni akter je odgovoran za nalaze i naknadne radnje, a koje se tiču njihovih službenika/osoblja. Rezultati nalaza i praćenje ishoda, i druge istrage biće podijeljeni sa drugim učesnikom.

3. U cilju povećanja transparentnosti i odgovornosti, učesnik će najmanje jednom godišnje u pisanoj formi izvještavati o primljenim žalbama. Izvještaj će posebno obuhvatiti broj žalbi koje se odnose na operativne aktivnosti Agencije u Croj Gori, vrste kršenja osnovnih prava i mjere po ishodu postupanja koje su preduzeli učesnici.

4. Agencija prenosi lične podatke samo u administrativne svrhe, u skladu sa mjerama zaštite podataka utvrđenim Operativnim planom dogovorenim između učesnika. Ukoliko lični podaci pripadaju podnosiocu žalbe, Agencija će to učiniti samo na osnovu izričitog pristanka podnosioca žalbe.

5. Kada se žalba odnosi na zajedničke operacije, jedan od ključnih aktera može primiti žalbu po kojoj treba da postupa drugi ključni akter. U tom slučaju, ključni akter koji je primio žalbu poslaće potpun spis žalbenom mehanizmu drugog učesnika.

7. Kontakt tačke

1. Ključni akteri će odrediti dva do četiri predstavnika u cilju razmjene informacija o podnijetim žalbama.

2. Za MUP, Nacionalna kontaktna tačka Fronteksa (NFPoC) u okviru Sektora granične policije odgovorna je za primanje žalbi i koristiće e-mail adresu nfpoc.mne@up.gov.me za komunikaciju sa Agencijom.

3. Za Agenciju, službenik za osnovna prava sa Timom za žalbe Fronteksa, odgovorni su za postupanje po žalbama i koristiće e-mail adresu complaints@frontex.europa.eu za komunikaciju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

8. Rješavanje sporova

Učesnici prijateljski međusobnim razumijevanjem i pregovorima rješavaju svaki spor u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog MoR. O svakom sporu pismeno se obaveštava drugi učesnik.

9. Priroda, primjena, izmjena i prekid

1. Ovaj MoR počinje se primjenjivati danom potpisivanja od strane oba učesnika.

2. Bilo kakve izmjene ovog MoR zahtijevaju pismenu saglasnost oba učesnika.

3. Ovaj MoR se zaključuje na neodređeni period. Učesnici mogu prekinuti ovaj MoR, pismenim obaveštenjem drugog učesnika najmanje šezdeset (60) dana unaprijed.

Potpisano u _____, dana _____ 2025. godine, u dva (2) originalna primjerka, svaki na crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna. U slučaju razlike u tumačenju, prevagu ima tekst na engleskom jeziku.

Za Ministarstvo unutrašnjih poslova

Za Evropsku agenciju za oblasku i
graničnu stražu

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

between

**the Ministry of Interior of Montenegro and
the European Border and Coast Guard Agency**

on complaints mechanisms related to actions carried out by the European Border and Coast Guard Agency in Montenegro, based on the Agreement between Montenegro and the European Union on operational activities carried out by the European Border and Coast Guard Agency in Montenegro

Having regard to the European Border and Coast Guard Regulation³, in particular Article 111 thereof,

Having regard to the Agreement between the European Union and Montenegro on operational activities carried out by the European Border and Coast Guard Agency (hereinafter ‘the

³ Regulation (EU) 2019/1896 of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard (OJ L 295, 14.11.2019, p. 1).

Agency') in Montenegro⁴ (hereinafter 'the Status Agreement'), in particular Article 8(5) thereof,

Being aware of the importance of cooperation between the Agency complaints mechanism and the two existing Montenegrin mechanisms, that is the Protector of Human Rights and Freedoms of Montenegro and the Montenegrin Ministry of Interior, including exchange of information in cases of possible violations of fundamental rights during actions carried out under the Status Agreement,

Considering that activities involving the Agency in Montenegro must fully respect fundamental rights and international law. The Agency should also promote fundamental rights in its activities. Montenegro is also party to a number of relevant international law instruments, which also must be complied with,

Considering that the operational plan agreed between the Agency and Montenegro refers to the Agency's and host country's complaints mechanisms,

1. Participants

The Ministry of Interior (hereinafter 'Mol') of Montenegro, represented by Danilo Šaranović, Minister of Interior, with the Police Directorate acting as the key actor for the purposes of this Memorandum of Understanding.

The Agency, represented by Hans Leijtens, Executive Director, with the Fundamental Rights Officer - the Agency's independent entity responsible for, inter alia, handling complaints received by the Agency - acting as the key actor for the purposes of this Memorandum of Understanding.

2. Purpose and scope

The purpose and scope of this Memorandum of Understanding (hereinafter 'MoU') is to ensure cooperation between the complaints mechanisms within their respective mandates and to exchange information related to allegations of fundamental rights violations during all the Agency's operational activities on the territory of Montenegro.

The co-existence of the two complaints mechanisms, that of the Agency and that of Montenegro, requires further need for coordination and cooperation for the effective implementation of both mechanisms.

3. Background

Pursuant to Article 8(5) of the Status Agreement, each participant has a complaints mechanism to process allegations of breaches of fundamental rights committed by their staff in the exercise of their official functions in the course of an operational activity performed under the Status Agreement.

⁴ Agreement between the European Union and Montenegro on operational activities carried out by the European Border and Coast Guard Agency in Montenegro (OJ L 140, 30.5.2023, p. 4).

4. Commitment to cooperate

It is mutually understood and agreed by and between the participants that:

1. Both participants should cooperate in good faith and the respective complaints mechanisms should be effective and coordinate their activities during the processing of complaints received in relation to the operational activities of the Agency in Montenegro, to ensure that complaints are reviewed according to the rules defined in the legislation in force, respecting the principle of confidentiality, data protection and without prejudice to administrative and judicial remedies.
2. The respective complaints mechanisms must ensure effective handling of complaints, including proper follow up. The complaints mechanisms should be without prejudice to access to administrative and judicial remedies and not constitute a requirement for seeking such remedies.
3. In order to respect the above-mentioned provisions, both participants will coordinate their activities while processing the complaints received concerning the Agency's operational activities in Montenegro.

5. Nature of the Cooperation

1. Each participant, in accordance with the purpose of this MoU, has the responsibility to implement its complaints mechanism established to monitor the fundamental rights compliance in the operational areas where the Agency implements the operational activities.
2. Each participant undertakes to process complaints submitted for actions or failure to act of its respective staff.
3. The complaints mechanism of the Agency will handle complaints filed in relation to alleged violations of fundamental rights committed by members of the team or any other Frontex staff involved in the operation, as set out in Article 2(14) of the Status Agreement, while the Montenegrin complaints mechanism will handle complaints related to violations of the fundamental rights exercised by the officers or personnel of Montenegro involved in the operational activity of the Agency.

6. Exchange and use of information

1. In cases of operational activities carried out jointly by the participants, if one participant receives complaints that are not within its competence, as they should be handled by the other participant, it should send complete information to the complaints mechanism of the other competent participant.
2. In case of a complaint regarding an alleged violation of fundamental rights, involving a member of the team of the Agency and/or an official or staff member of Montenegro, each key actor shall be responsible for the finding and subsequent actions concerning their respective officials/staff. The result of the findings and follow up, and other investigations will be shared with the other participant.

3. In order to increase the transparency and accountability, the participant shall report in writing on complaints received at least once a year. The report shall cover, in particular, the number of complaints concerning the operational activities of the Agency in Montenegro, the types of violations of fundamental rights and the follow-up measures taken by the participants.

4. The Agency shall transfer personal data only for administrative purposes following the data protection safeguards established in the operational plan agreed between the participants. If the personal data belongs to a complainant, the Agency shall only do so on the basis of explicit consent by the complainant.

5. Where complaints are related to joint operations one of the key actors may receive complaints which should be handled by the other key actor. In such a case, the key actor receiving a complaint will send the complete file to the other participants' complaint mechanism.

7. Points of contact

1. The key actors will appoint two to four representatives in order to exchange information on the submitted complaints.

2. For the MoI, the National Frontex Point of Contact (NFPoC) within the Border Police is responsible for receiving complaints and will use the following e-mail nfpoc.mne@up.gov.me to communicate with the Agency.

3. For the Agency, the Fundamental Rights Officer with the Frontex Complaints Team is responsible for handling complaints and will use the e-mail complaints@frontex.europa.eu to communicate with the MoI.

8. Settlement of disputes

The participants shall resolve amicably by mutual understanding and negotiations any dispute regarding the interpretation or implementation of this MoU. Any dispute shall be notified in writing to the other participant.

9. Nature, application, modification and discontinuation

1. This MoU is applied from the day of its signature by both participants.

2. Any amendment to this MoU shall be agreed by the participants in writing.

3. This MoU is agreed for an indefinite period. The participants may discontinue the application of this MoU giving sixty (60) days minimum notice in writing to the other participant.

Signed at _____, on _____, 2025, in 2 (two) originals, each in Montenegrin and English languages, all text being equally authentic. In case of divergence in interpretation, the English text shall prevail.

For the Ministry of Interior of Montenegro

For the European Border
and Coast Guard Agency